2019

IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA

LDA Mostar

Fra Ambre Mlletića 30, 88 000 Mostar
+387 36 333 830
WWW.LDAMOSTAR.ORG

O nama 5
PROJEKTI IMPLEMENTIRANI U 2019. GODINI 9
INCOME – Inovativne metode poslovne saradnje kroz razmjenu 9
Snapshot from the Borders – Mali gradovi suočeni s globalnim izazovina agende 2030. 11
VOLS EUROPE – Volontersko upravljanje u evropskom sektoru mladih 16
Mladi Balkana za Evropu 21
BRIDGE (Part 2) - BeRlin cultural Intervention - Differences Grow Equal 27
CLINK – Kulturno nasljeđe kao spona različitosti Evrope 29
IMPACT – Uključivanje je važno! Korištenjem scenskih umjetnosti do kohezije i tolerancije 35
SPRAY – Mladi regeneriraju prostor kroz umjetnost 37
Podrška jačanju kapaciteta lokalnih vlasti i podrška privredne promocije tri grada u BiH u sektoru obnovljivih izvora energije, upravljanju šumskim bogatstvima i promociji mikro i malih preduzeća 40
Ambasadori za neformalno obrazovanje mladih 42
Monumental 9 44
STAR – STreet ARt 45
OSTALE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI 46
BNLD – Formalno registrovana Balkanska mreža za lokalnu demokratiju 46
Formalno registrovana Mreža za izgradnju mira 46
Evropska prijestolnica kulture 2024 – Kandidatura Grada Mostara 47
Green Design Centar Mostar 47
Info dani "Od ideje do realizaciji – programi Evropske unije" 47
ALF – Aktivnosti Fondacije Anna Lindh 48
Sastanak s Grupom za refleksiju o pitanjima Grada Mostara Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope 48
Vidljivost aktivnosti LDA Mostar 49
Finansijski pregled 50
Ukupna sredstva za period 2004-2019 50
Grafički prikaz prikupljanja sredstava za period 2004-2019 51

O nama

Program Agencija lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu osnovan je 1992. godine od strane Kongresa Vijeća Evrope, kao program potpore jačanju lokalne demokratije, poštivanja ljudskih prava i daljnjeg održivog razvoja. Danas postoji 15 aktivnih agencija lokalne demokratije sa sjedištem na Zapadnom Balkanu, Južnom Kavkazu i Sjevernoj Africi koje koordinira ALDA, te tri LDA - operativni partneri sa sjedištem u Hrvatskoj.

AGENCIJE LOKALNE DEMOKRATIJE

LDA ALBANIA | LDA ARMENIA | LDA CENTRAL AND SOUTHERN SERBIA | LDA OF THE DNIPROPETROVSK REGION | LDA GEORGIA

LDA KOSOVO | LDA MARIUPOL | LDA MOLDOVA IN CIMIȘLIA | LDA MONTENEGRO | LDA MOROCCO

LDA MOSTAR | LDA PRIJEDOR | LDA SUBOTICA | LDA TUNISIA | LDA ZAVIDOVICI

OPERATIVNI PARTNERI

OP OSIJEK | OP SISAK | OP VERTENEGLIO

Agencije funkcioniraju kao samoodržive, lokalno registrovane nevladine organizacije, ali se zbog međunarodnog okvira unutar kojeg su operativne, razlikuju od drugih nevladinih organizacija. Agencije lokalne demokratije razvijaju partnerstva s lokalnim vlastima i nevladinim organizacijama iz cijelog svijeta. Zapravo, Agencije lokalne demokratije izgrađuju partnerstva s lokalnim vlastima i nevladinim organizacijama iz cijele Europe, time dajući čitavoj mreži direktan pristup međunarodnoj strukturi kroz potporu ALDA-e, Vijeća Evrope i Evropske unije.

Najvažniji aspekt Agencija loklane demokratije je proces izgradnje partnerstava. Saradnja i partnerstvo između lokalnih i međunarodnih partnera, između lokalnih vlasti i nevladinih organizacija, daju vrijednosti procesu dizajniranja projekata i implementaciji lokalnih aktivnosti. Ovaj proces je sam po sebi proces učenja za sve uključene i služi kao praktičan primjer iz kojeg se vidi kako proces demokratskog participativnog planiranja može dati rezultate. Usvajanjem brojnih službenih odluka, Vijeće Evrope je prepoznalo međunarodnu pravnu vrijednost Agencija lokalne demokratije.

LDA MOSTAR

Agencija lokalne demokratije Mostar, od svog osnivanja u novembru 2004. godine, djeluje kao lokalno registrovana neprofitna nevladina organizacija uz podršku svojih partnera, te saradnju s drugim Agencijama i Evropskom asocijacijom za lokalnu demokratiju (ALDA). Upravo ova saradnja, kako na lokalnom tako i na regionalnom nivou, omogućila je brojne aktivnosti i projekte korisne za razvoj lokalne zajednice i njeno uključivanje u procese na regionalnom nivou. Aktivnosti LDA Mostar, s ciljem stvaranja aktivnijeg građanstva s jedne strane, i transparentnih i odgovornih lokalnih vlasti s druge strane, fokusirane su na razvoj modernog demokratskog društva. Ove aktivnosti prožimaju svaki segment života lokalne zajednice i pružaju mogućnost poboljšanja životnog standarda svih kategorija društva, direktnim utjecajem na konkretne promjene.

Partneri

- Regija Puglia, Italija (partner lider)
- Grad Mostar, Bosna i Hercegovina (partner domaćin)
- Općina Vejle, Danska
- NGO IPSIA, Italija
- Färgfabriken, Švedska

Misija

Podržati proces demokratizacije u Gradu Mostar jačanjem dobre uprave i izgradnjom kapaciteta lokalnih vlasti i civilnog društva, te aktivnim učešćem građana u javnom životu.

Vizija

LDA Mostar će biti resursni centar za institucije kantonalnih vlasti, gradsku administraciju i civilno društvo za usklađivanje standarda s demokratskim standardima Evropske unije.

Aktivnosti i projekti LDA Mostar imaju za cilj:

▪ Promociju konkretnih inicijativa poticanja demokratije na lokalnom nivou;
▪ Izgradnju mostova između građana i vlasti;
▪ Razvoj pluralnog civilnog društva i aktivno učešće svih društvenih grupa;
▪ Poticanje procesa pomirenja i zaštitu ljudskih prava;
▪ Poticanje održivog lokalnog razvoja;
▪ Jačanje znanja lokalne zajednice o procesima stabilizacije i pridruživanja.

Članstvo u mrežama

- ALDA – Evropska asocijacija za lokalnu demokratiju (www.alda-europe.eu)
- BNLD – Balkanska mreža za lokalnu demokratiju (www.alda-balkan-youth.eu)
- Mreža za izgradnju mira (www.mreza-mira.net)
- ALF – Fondacija Anna Lindh (www.annalindhfoundation.org)

PROJEKTI IMPLEMENTIRANI U 2019. GODINI

INCOME – Inovativne metode poslovne saradnje kroz razmjenu

INCOME
INnovating COworking Methods through Exchange

Trajanje projekta: 01/03/2017 – 28/02/2019

Donator: Evropska komisija (Erasmus+ program Evropske unije)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Aplikant: Stiftelsen Fargfabriken (Stockholm / Švedska)

Partneri: Development Centre Novo mesto, Consultation and Development Ltd. (Novo mesto / Slovenija); Municipality of Larissa (Larissa / Grčka); Clube Intercultural Europeu (Lisabon / Portugal); Genista Research Organization (Rabat / Malta); Agencija lokalne demokratije Mostar (Mostar / Bosna i Hercegovina); European Association for Local Democracy – ALDA (Strasbourg / Francuska); Europimpulse Training SL (Valencia / Španija); Samarcanda asocieta cooperative sociale Onlus (Schio / Italija).

Opis projekta: INCOME projekat, djelujući na raskrsnici kulture i ekonomije kroz koordinatni prostorni format, možda će postati jedan od načina da se odgovori na ova pitanja i pronađu nove mogućnosti u okviru kooperativnih prostora. Uz mješavinu članova iz cijele Europe, to je prilika da se istraže novi načini kako postići veću održivost i mogućnosti rada u tradicionalnim formatima, granicama i metodama. Međutim, kako bi se tamo došlo, ključna polazna tačka je, naravno, kritički pregled gdje i zašto smo u ovoj situaciji, uključujući i analizu kada govorimo o ovim pitanjima i o tome šta je naše konceptualno razumijevanje.

Ciljevi: Projekt je usmjeren na ljude koji koordiniraju saradničkim prostorima u uključenim zemljama, kako bi poboljšali svoje prakse, vještine i kapacitete u vezi sa dobrim upravljanjem saradničkih prostora. Oni će djelovati kao multiplikatori, razmjenjujući lekcije naučene sa svojim vršnjacima i kolegama. Projekat također želi podići svijest o metodama podrške preduzetništva mladih i zapošljavanja među širom publikom, obraćajući se udruženjima mladih, poslovnim organizacijama, kulturnim organizacijama i javnim vlastima. Dovodeći u kontakt različite suradničke prostore iz cijele Evrope, istraživajući sam koncept saradničkog prostora, projekat želi da pokrene diskusiju o alternativnim načinima promovisanja zapošljavanja i osnaživanja mladih. Različiti primjeri će služiti definisanju koncepta saradnje, posmatrajući komparativnu perspektivu na praksama koje postoje u različitim zemljama, analizirajući njihove snage, slabosti i mogućnosti.

Aktivnosti u 2019. godini

S obzirom da su sve aktivnosti na projektu INCOME završene do kraja 2018. godine, jedino što je ostalo u 2019. godini bio je završetak finalne publikacije projekta ''Istraživanje iskustava suradnje i inovativnih radnih prostora u Europi''. Publikacija koja prikuplja rezultate projekta INCOME izvještava o tome kako suradnja može imati utjecaj na lokalni kontekst, prema iskustvima svakog partnera projekta. Fokus je posebno na mladima kako bi se razumjelo može li suradnja biti dragocjeno sredstvo za prevladavanje jaza između škole i tržišta rada. Drugi istaknuti aspekt je održivost, kako u pogledu ekonomičnosti, tako i u pogledu strukture.

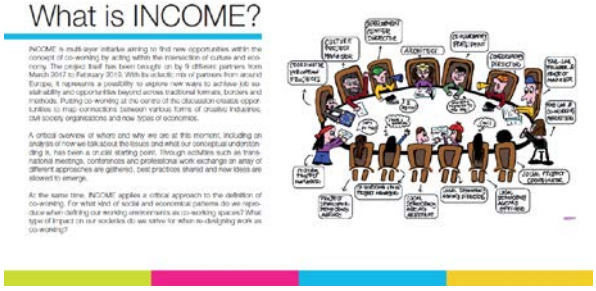

Snapshot from the Borders – Mali gradovi suočeni s globalnim izazovina agende 2030.

Trajanje projekta: 21/10/2017 – 21/10/2020

Donator: Evropska unija (EuropeAid DEAR)

This project is funded by the European Union

Aplikant: Općina Lampedusa i Linosa (Lampedusa / Italija)

Partneri: Africa e Mediterraneo (Bologna / Italija); Agios Athanasios Municipality (Agios Athanasios / Cyprus); AMREF Health Africa Onlus (Rim / Italija); Balkan Institute of Labour and Social Policy (Sofija / Bugarska); Autonomous Province of Bolzano – South Tyrol (Bolzano / Italija); Constanta Municipality (Rumunjska); Črnomelj Municipality (Črnomelj / Slovenija); Cromo Közhasznú Alapítvány Foundation (Budimpešta / Mađarska); Insamlingsstiftelsen Harald Edelstam (Stockholm / Švedska); Eine Welt Netzwerk Thüringen e. V. (Jena / Njemačka); Fundacion Africana Para La Medicina Y La Investigacion Amref Flying Doctors (Madrid / Španjolska); Ville de Grande-Synthe (Grande-Synthe / Francuska); ISCOMET Institute for Ethnic and Regional Studies (Maribor / Slovenija); Kopin (Koperazzjoni Internazzjonali) (San Ġwann / Malta); Agencija lokalne demokratije Mostar (Mostar / Bosna i Hercegovina); Maribor Municipality (Maribor / Slovenija); Marsa Local Council (Marsa / Malta); North Aegean Region (Grčka); Novapolis Association – Center of Analysis and Initiatives for Development (Bukurešt / Rumunjska); Municipality of Pesaro (Pesaro / Italija); Municipality of Rhodes (Rhodes / Grčka); Puglia Region (Puglia / Italija); Municipality of Strass (Strass / Austrija); Südwind Verein für Entwicklungspolitik und globale Gerechtigkeit (Beč / Austrija); Cabildo De Tenerife (Santa Cruz de Tenerife / Španjolska); Stadtgemeinde Traiskirchen (Traiskirchen / Austrija); Burgas Municipality (Burgas / Bugarska); Siklósnagyfalu Municipality (Siklósnagyfalu / Mađarska).

Pridruženi partneri: Province of Barcelona (Barcelona / Španjolska); Mediterranean Migration Network (MMN) (Nicosia / Cipar); European Volunteer Centre (CEV) (Brussels / Belgija); CSV Marche – Centro Servizi Volontariato Marche (Ancona / Italija); Comitato Permanente per il Partenariato Euro-Mediterraneo dei poteri locali e regionali – COPPEM (Palermo / Italija); Forum of Adriatic and Ionian Cities (FAIC) (Ancona / Italija); Step4 s.r.l. – impresa sociale (Milano / Italija); Universitat Politècnica de Catalunya (Barcelona / Španjolska).

Snapshots from the Borders je trogodišnji projekt sufinanciran od Europske unije (EuropeAid DEAR budžetska linija), kojeg vodi 35 partnera, granične lokalne vlasti i organizacije civilnog društva.

Opći ciljevi: Snapshots from the Borders ima za cilj poboljšati kritičko razumijevanje europskih, nacionalnih i lokalnih donositelja odluka i javnog mnijenja o **globalnim međuovisnostima koje određuju migracijske tokove prema europskim granicama**, u perspektivi postizanja ciljeva održivog razvoja (SDG), posebno SDG 1,5,10,11 i 16. Konkretno, projekt namjerava ojačati novu vodoravnu aktivnu mrežu među gradovima koji se izravno suočavaju s migracijskim tokovima na granicama EU, kao način promoviranja učinkovitijih koherentnosti politike na svim razinama (europskih, nacionalnih, lokalnih).

Specifični ciljevi: Konačno, projekt namjerava doprinijeti **novoj europskoj priči koja nanovo lokalizira razvojni diskurs na Mediteranu i na drugim europskim granicama**: to uključuje pomak prema sve koherentnijem **pristupu migraciji i razvoju temeljenom na ljudskim pravima**; nove teritorijalne politike usmjerene na stvaranje pristojnog rada i održivih obrazaca proizvodnje i potrošnje; transnacionalnu i decentraliziranu suradnju koja potiče snažne veze između zajednicama; i migranata kao novog čimbenika ljudskog razvoja koji aktivno sudjeluju u lokalnim zajednicama na društvenoj, ekonomskoj i političkoj razini.

Ciljne skupine: 260 donosioca odluka / zakona na gradskom, nacionalnom i nivou EU, 390 državnih službenika, 45.000 evropskih građana koji su postigli transnacionalne aktivnosti (posebno oni koji su aktivni u nevladinim organizacijama i OCD-ovima), 2.000.000 građana do kojih se došlo putem web / društvene kampanje.

LDA Mostar u projektu: LDA Mostar je jedina organizacija partner projekta Snapshots from the Borders, financiranog kroz budžetsku liniju EuropeAid DEAR, koja ne dolazi s područja Europske unije. Prema propozicijama donatora, LDA Mostar nema dopuštenje implementirati lokalne aktivnosti, ali je u obvezi dijeliti iskustva, sudjelovati na međunarodnim događajima u okviru projekta kao i diseminirati projektne aktivnosti partnera i rezultate aktivnosti. Lokalne aktivnosti mogu biti implementirane izvan granica EU, samo ako su one od iznimnog interesa za istu.

Aktivnosti u 2019. godini

Obzirom na svoju specifičnu poziciju u okviru ovog projekta, te u skladu s budžetskom linijom istog, partner lider projeka je zatražio od LDA Mostar da implementira neke lokalne aktivnosti koje su bile ključni element koji nedostaje za ispunjavanje viših ciljeva projekta.

U skladu s tim, LDA Mostar je od aprila/travnja do juna/lipnja 2019. godine **provela lokalnu istragu i izradila izvještaj o migracijama na teritoriju Bosne i Hercegovine** koji je kasnije uvršten kao sastavni dio publikacije ‘’Globalni izvještaj participativne istrage o migracijama u 20 pograničnih teritorija Evrope. Ovaj integralni dokument prvi put je javno predstavljen na EED - Evropskim danima razvoja u Briselu, organiziranim od 18. do 19. juna/lipnja, 2019. godine. Na ovom važnom događaju naše kolege iz ALDA-e su zastupali LDA Mostar.

Tokom 2019. godine u okviru projekta organizirana su dva međunarodna događaja. **Prvi događaj** organiziran je u **Briselu**, od 4.-5. aprila/travnja, uključujući sastanak na visokoj razini s predsjednikom Evropskog parlamenta, javnu prezentaciju Mreže pograničnih gradova i otoka u Evropskom parlamentu, kao i koordinacijski sastanak projekta.

Druga lokalna aktivnost LDA Mostar bila je dio učestvovanje u organizaciji ‘’Kapitalnog događaja’’ u Mostaru 3. oktobra/listopada, 2019 godine. Slični događaji organizirani su diljem Evrope, u više od 30 glavnih gradova, na isti datum, a u cilju podizanja svijesti o pitanjima migracija i s ciljem promocije peticije o proglašenju 3. oktobra/listopada Evropskim danom sjećanja i dobrodošlice za sve migrante.

Peticija je upućena institucijama EU (Parlamentu, Evropskoj komisiji i Vijeću) kako bi se utjecalo na te institucije da donesu usklađene zakone o migracijama na razini EU-a.

Drugi međunarodni koordinacijski sastanak organiziran je na **Malti** (18.-19. decembra/prosinca), gdje su projektni partneri razgovarali o provedbi projekta i dosad postignutim rezultatima s naglaskom na različite stubove projekta, kao i planove Mreže pograničnih gradova i otoka za 2020 godinu. Na sastanku je potpisan Memorandum o pridruživanju Mreži pograničnih gradova i otoka (BTIN), na inicijativu Općine Lampedusa i Linosa (Italija) - koordinatora projekta - sa skupinom od sedam lokalnih vlasti. Osim Lampeduse, osnivači Mreže su Lokalno vijeće Marse (Malta), Agios Athanasios (Cipar), Grande-Synthe (Francuska), Pesaro (Italija), Siklósnagyfalu (Mađarska) i Straß u Steiermarku (Austrija) su projektni partneri.

Balkan Kaleidoscope

Trajanje projekta: 01/08/2017 – 31/01/2019

Donator: Europska komisija (Europa za građane – Cjelina 1: Europsko sjećanje)

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Aplikant: LDA Subotica (Subotica / Srbija)

Partneri: European Association for Local Democracy – ALDA (Strasbourg / Francuska), Local Democracy Agency Knjaževac (Knjaževac / Srbija); Agencija lokalne demokratije Mostar (Mostar / Bosna i Hercegovina); Local Democracy Agency Zavidovići (Zavidovići / Bosna i Hercegovina); Local Democracy Agency Prijedor (Prijedor / Bosna i Hercegovina); KulturLife (Kiel / Njemačka); The Institute of National History (Skoplje / Sjeverna Makedonija); Center for Peace, Nonviolence and Human Rights (Osijek / Hrvatska); Municipality of Ravenna (Ravenna / Italija); SPES – Lazio Volunteer Service Center (Lazio / Italija); Sombor Educational Center (Sombor / Srbija); Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (SAZU) (Ljubljana / Slovenija).

Opis projekta: Projekt upoznaje učenike i nastavnike o važnosti multiperspektivnosti u učenju historije i ukazuje na važnost znanja o jugoslovenskim ratovima kao osnovnom sredstvu za razumjevanje sadašnjosti. U projekt je uključeno 13 partnera, iz 8 različitih zemalja Europe i područja Balkana.

Opći ciljevi: Projekt skreće pažnju na značaj i vrijednost oralne tradicije i promatranje slike iz više kutova u historijskom narativu. Projekt ima za cilj promovirati mladim ljudima dublje razumijevanje zajedničke europske historije, zajedničkih vrijednosti i razvijanja poštovanja, tolerancije i uvažavanja europske raznolikosti zasnovane na uspomenama jugoslovenskih ratova i njihovim posljedicama za modernu Europu i njeno društvo, te značaj inzistiranja na osnovama EU integracija.

Specifični ciljevi: Projekt ima namjeru pomoći mladim ljudima diljem Europe da bolje razumiju kompleksnost I delikatnost interkulturalnog dijaloga dok razvijaju edukacijske kapacitete u svrhu služenja medodologijom različitih perspektiva kao alata lakog za korištenje, zatim osobnih svjedočanstava i narativa koji njeguju kritičko razmišljanje i nepristranost. Kroz ove vrijednosti projekat osnažuje razmišljanje o važnosti mira u Europi, kao i razumijevanje ciljeva i obaveza

postignutih na području balkanskih zemalja ka demokratskim reformama i napretku ka EU integracijama.

Aktivnosti u 2019. godini

Premda je projekt službeno završen početkom 2019. godine, sve aktivnosti projekta implementirane su do kraja 2018. godine.

VOLS EUROPE – Volontersko upravljanje u evropskom sektoru mladih

Trajanje projekta: 01/11/2017 – 31/05/2019

Donator: Europska komisija (Erasmus + program – Jačanje kapaciteta mladih – Zapadni Balkan)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Aplikant: Agencija lokalne demokratije Mostar (Mostar / Bosna i Hercegovina)

Partneri: LDA Zavidovići (Zavidović / Bosna i Hercegovina); LDA Knjaževac (Knjaževac / Srbija); LDA Nikšić (Nikšić / Crna Gora); ALDA Skopje (Skoplje / Sjeverna Makedonija); United Societies of Balkans (Thessaloniki / Grčka); Genista Research Foundation (Rabat / Malta); Association for the Developing Voluntary Work Novo mesto (Novo mesto / Slovenija); Rede Portuguesa de Jovens para Igualdade de Oportunidades entre Mulheres e Homens (Lisabon / Portugal); LDA Kosovo (Peć / *Kosovo); Fundacion Privada Indera (Barcelona / Španjolska); Consorzio Comunita 'Solidale Societa' Cooperativa Consortile (Padova / Italija).

Cilj: Projekat ima za cilj promovisati volontiranje među mladima i organizacijama koje se bave pitanjima mladih kako bi se dodatno popularizirao Erasmus + program kao stimulans za volontiranje, a posebno Evropski volonterski servis kako bi se učvrstili savjetnici za mlade ljude u njihovim težnjama ka aktivnom učešću (socijalnom/građanskom), kako na evropskom tako i na lokalnom tlu.

Opis: Glavna aktivnost projekta je obuka za izgradnju kapaciteta za mlade volontere i savjetnike za mlade. Namjera je ojačati savjetnike za mlade i mlade volontere i ugraditi visokokvalitetni volonterski menadžment u njihov rad, lokalno i međunarodno, a cilj ih je ojačati kako bi im omogućili kvalitetno upravljanje kompetencijama u okviru svojih ESC projekata.

Projekt obuke uključuje ne samo volontersko upravljanje na lokalnoj bazi, već i međunarodno volontiranje.

U ovu obuku smo ugradili dimenziju jasnog menadžmenta kompetencijama. Učesnicima će biti omogućeno da artikulišu kompetencije stečene volontiranjem, obučit će se kako stimulirati učenje tokom uslužnih aktivnosti, te kako planirati proces učenja prije ESC-a i lokalnih volonterskih aktivnosti, razmjenjivat ćemo iskustva o tome kako olakšati učenje i steći kompetencije tokom volontiranja, i posljednje, ali ne najmanje bitno i kako ocjenjivati učenje tokom volontiranja.

Očekivani rezultati:

– polaznici obuke moći će artikulisati kompetencije stečene volontiranjem,
– biti obučeni kako da stimulišu učenje tokom aktivnosti volontiranja,
– moći će planirati proces učenja prije ESC-a i aktivnosti lokalnog volontiranja,
– naučiti kako olakšati učenje i stečene kompetencije tokom volontiranja,
– naučiti kako evaluirati učenje tokom volontiranja.

Aktivnosti u 2019. godini

U 2019. godini održane su dvije aktivnosti u Mostaru (Bosna i Hercegovina). Prva aktivnost bila je aktivnost jačanja kapaciteta s timom i anketiranje unutar konzorcija koja je organizirana od 23. do 27. marta/ožujka. Tijekom sastanka s trenerima, fokus je bio na daljnjem praćenju integracije svih očekivanja, potreba, participativnog pristupa i uključivanja svih sudionika. Posebno smo planirali aspekt izgradnje kapaciteta nadzora svih volonterskih sustava partnerskih organizacija u programu , kako bismo ih integrirali u predstojeću aktivnost projekta. Trening je također bio primjer dobre prakse za sudionike vezano za razvoj međunarodnog projekta, te je stavljen fokus na aspekt bavljenja timskim pitanjima unutar našeg projektnog tima. Osim daljnjeg razvoja programa, podijeljeno je i razmišljanje i povratne informacije o našem sastanku i suradnji, čime je tim ojačao svoje komunikacijske metode i poboljšao svoje upravljačke vještine.

Druga i glavna aktivnost projekta bio je **Međunarodni trening „Volontersko upravljanje u europskom sektoru mladih“** koji se održao od 28. marta/ožujka do 2. aprila/travnja. Domaćin događaja bio je voditelj projekta, LDA Mostar, a koji je okupio ukupno 29 mladih iz 11 različitih zemalja. Trening su vodila dva iskusna trenera koji su u trening ugradila jasnu dimenziju upravljanje kompetencijama. Sudionici su osposobljeni da jasno govore o kompetencijama stečenim kroz volontiranje, osposobljeni su kako potaknuti učenje tijekom volonterskih aktivnosti i kako planirati proces učenja prije EVS-a i lokalnih volonterskih aktivnosti. Razmjena mišljenja o tome kako olakšati učenje tijekom volontiranja, kao i iskoristiti stečene kompetencije tijekom volontiranja također je bila presudni dio obuke, a posljednje, ne I najmanje bitno, bio je način ocjenjivanja učenja tijekom volontiranja.

Vrednovanje i preporuke proistekle s treninga kao i sve glavne smjernice treninga sažete su u priručniku **''Volontersko upravljanje u europskom sektoru mladih** .

WomCom – Komunikacija žena za solidarnost

Trajanje projekta: 01/09/2017 – 03/01/2019

Donator: Europska komisija (Erasmus + program – KA2 -Western Balkans Youth Window)

Aplikant: Centar za kulturu Grocka (Beograd / Srbija)

Partneri: GEA Coop Sociale (Padova / Italija); Udruženje žena Peščanik (Kruševac / Srbija); Europska asocijacija za lokalnu demokraciju – ALDA (Strasbourg / Francuska); Agencija lokalne demokratije Mostar (Mostar / Bosna i Hercegovina); Udruga TRIM za promicanje održivog razvoja na otoku Hvaru (Stari Grad –otok Hvar / Hrvatska)

Opis projekta: Mlade žene u ruralnim područjima Zapadnog Balkana suočavaju se sa višestrukim oblicima diskriminacije. U ruralnim oblastima, često dominiraju snažne patrijarhalne vrijednosti i rodna nejednakost. Primjetan je nedostatak mogućnosti komunikacije, razmijene i solidarnosti između mladih žena sa ovih područja i žena iz urbanih područja EU. Poboljšanje specifičnih komunikacijskih vještina i prilika za susret i razmjenu iskustava, poteškoća i dobrih praksi među ženama iz različitih zemalja i regiona mogu jačati samopouzdanje i samozastupanje žena u ruralnim područjima Zapadnog Balkana.

Opći cilj: povećanje kapaciteta mladih žena u ruralnim područjima Zapadnog Balkana kako bi se postigao napredak u jednakim mogućnostima.

Specifični ciljevi:

- izgradnja međunarodne solidarnosti između mladih žena iz ruralnih zajednica Zapadnog Balkana i europskih urbanih zajednica kroz povezivanje i umrežavanje;
- poboljšanje kapaciteta savjetnika za mlade koji olakšavaju i podržavaju socijalnu komunikaciju mladih žena;
- razvijanje vještina asertivne komunikacije i umjetnički nastrojenih mladih žena da izraze svoje mišljenje i stvaraju aktivan utjecaj u svojim zajednicama;
- povećati interes i znanje među mladim ženama u ruralnim područjima Zapadnog Balkana o europskim politikama rodne ravnopravnosti i inkluzije;
- opravdati proslavu Međunarodnog dana ruralnih žena u zajednicama uključenim u projekat.

Ciljne skupine: mlade žene iz ruralnih područja Zapadnog Balkana, žene romske populacije, žene migrantice…

Aktivnosti u 2019. godini

U 2019. godini projekt WomCom završen je **Međunarodnom konferencijom ‘’Komunikacija žena za solidarnost’’** održana u Mostaru (Bosna i Hercegovina) 4. i 5. februara/veljače. LDA Mostar imala je zadovoljstvo ugostiti 5 predstavnika svake partnerske organizacije, ukupno njih 30, koji su sa sudionicima konferencije podijelili svoja iskustva i znanja. Konferencija se sastojala od 4 interaktivne panel diskusije i evaluacijske sesije: "Prava žena u ruralnim i urbanim područjima", "Solidarnost među mladim ženama iz urbanih i ruralnih područja", "Perspektive ženskog aktivizma danas", "Europska unija u očima mladih žena iz zemalja EU i Zapadnog Balkana", te "Umjetnost i ženski aktivizam ".

U sklopu konferencije organizirane su tri kulturne manifestacije. U OKC-u Abrašević u Mostaru održana je 4. februara/ veljače izložba fotografija i prezentacija video vodiča. Izložba fotografija sastojala se od dijela koja su napravile neke od sudionica konferencije, a uslijedilo je predstavljanje 6 kratkih videa koji prikazuju položaj žena u društvu. LDA Mostar predstavila je kratki videozapis ‘’Zapamti’’ koji je prethodno izveden kao performans uživo 15. oktobra/listopada na Međunarodni dan ruralnih žena koji je ustanovio UN. Posljednji kulturni događaj organiziran u okviru konferencije bila je predstava ‘’Tri Gvineje’’ gostujuće kazališne trupe iz Beograda izvedene prema knjizi engleske spisateljice Virginie Woolf.

Mladi Balkana za Evropu

Trajanje projekta: April 2018 – April 2020

Donator: Europska komisija (IPA Civil Society Facility and Media Programme 2016-2017)

This project is funded by the European Union

Sufinancirano od: Balkan Trust for Democracy, a project of the German Marshall Fund of the United States

Aplikant: Fondacija Centar za demokratiju (Beograd / Srbija)

Partneri: The Association of Local Democracy Agencies (ALDA) (Strasbourg / Francuska), ALDA Skopje (Skoplje / BJR Makedonija), Local Democracy Agency Subotica (Subotica / Srbija), Local Democracy Agency Montenegro (Nikšić / Crna Gora), Local Democracy Agency Mostar (Mostar / Bosna i Hercegovina), Local Democracy Agency Prijedor (Prijedor / Bosna i Hercegovina), Local Democracy Agency of Kosovo (Peć / *Kosovo), Local Democracy Agency for Central and Southern Serbia (Knjaževac / Srbija), Local Democracy Agency Zavidovići (Zavidovići / Bosna I Hercegovina), Local Democracy Agency Albania (Vlora / Albanija), CRTA (Beograd / Srbija) , Youth Act Center (Tirana / Albanija) i SODEM (Istanbul / Turska).

Pridruženi partneri: Peja Municipality (Kosovo); Anibar (Kosovo); City of Mostar (Bosna i Hercegovina); Municipality of Bijelo Polje (Crna Gora); The Center for political education (Crna Gora); Faculty of Philosophy Nikšić (Crna Gora); Municipality of Kotor (Crna Gora); Association the “Timok Club” (Srbija); Municipality of Ulcinj (Crna Gora); Kosovar Youth Council (Kosovo); Municipality of Zavidovići (Bosna i Hercegovina); City of Subotica (Srbija); Municipality of Novaci (FYR Makedonija); European Movement in Republic of Macedonia (FYR Makedonija); Municipality of Knjaževac (Srbija); Municipality of Kumanovo (BYR Makedonija); Coalition of youth organizations SEGA (FYR Makedonija); City of Prijedor (Bosna i Hercegovina); Center for Regionalism (Srbija); Vlora Municipality (Albanija).

Opis projekta: Mladi Balkana za Evropu je trogodišnji projekt koji za cilj ima jačanje OCD-ova, posebice organizacija za mlade na području Zapadnog Balkana i Turske kako bi učinkovitije sučestvovali u dizajniranju politika i praćenju procesa EU integracija. Fondacija Centar za demokratiju (Beograd), Balkanska mreža za lokalnu demokratiju (ALDA i Agencije lokalne demokratije s područja Zapadnog Balkana), CTRA (Beograd), Youth Act Center (Albanija) i SODEM (Turska) će raditi zajedno na različitim aktivnostima koje za cilj imaju jačanje kapaciteta OCD-ova i organizacija koje su posvećene mladima kako bi pratili implementaciju javnih politika, kako bi se uključili u zagovaranje utemeljeno na dokazima kroz strukturirani demokratski dijalog s fokusom na dobro upravljanje, vladavinu prava, ekonomsko upravljanje, zapošljavanje i reformu socijalne politike. Kombinirani set podizanja svijesti, izgradnje kapaciteta i regionalnih aktivnosti umrežavanja ima za cilj ojačati utjecaj OCD-ova u procesu reformi prema EU integracijama.
Balkanska mreža za loklanu demokratiju koja djeluje kao konsolidirana platforma za suradnju/savjetovanje će uključiti Agencije loklane demokratije, lokalne javne vlasti, OCD-ove i grupe mladih s područja regije u politički dijalog povezan s EU integracijama kroz inovativne mehanizme kako bi se utjecalo na javne politike i procese reformi.

Glavni radni paketi projekta koji će biti implementirani na lokalnoj i regionalnoj razini uključuju Izgradnju kapaciteta, Monitoring i zagovaranje, Regionalno umrežavanje i razmijenu, Javnu kampanju i Program dodjele bespovratnih sredstava.

Ciljne grupe: vlade, vladine agencije, lokalne vlasti, nezavisne institucije, civilni sektor, privatni sektor.

Aktivnosti u 2019. godini

U 2019. godini u okviru projekta organizirano je nekoliko međunarodnih događaja.

Prvi regionalni tematski forum i **Godišnja konferencija BNLD-a** održani su u Tirani, Albanija (26. i 27. februara/veljače). Ta dva događaja bili su prilika za razmjene među dionicima Zapadnog Balkana uključenim u unapređenje procesa pridruživanja zemalja Zapadnog Balkana Europskoj uniji. Događaji su okupili više od 80 sudionika, uključujući predstavnike organizacija i mreža civilnog društva, regionalne strukture, javna tijela, akademske zajednice i mlade. Ova raznolikpst uzvanika stvorila je dinamičnu razmjenu mišljenja i prijedloga za ključne reforme potrebne za napredak društva u zemljama Zapadnog Balkana. Forum regionalne tematske Mreže donio je uvid u regionalne strukture i politike korisne za institucije zadužene za pretpristupne procese. Opća poruka koja je prenijeta putem Foruma je da je budućnost Europske unije i Zapadnog Balkana usko povezana i da je jedini put za napredak ići zajedno. Godišnja konferencija ALDA - Mreža za lokalnu demokraciju Zapadnog Balkana, u kojoj su učestvovale lokalne interesne grupe civilnog društva, i javnog i poslovnog sektora Zapadnog Balkana, donijela je pozitivne prakse i inicijative koje se mogu primijeniti u svim zemljama Zapadnog Balkana.

Sljedeća aktivnost u 2019. godini bila je **prva Međunarodna radionica za mlade** u organizaciji LDA Mostar. Međunarodna radionica **''Vladavina prava i temeljna prava - zašto su to važna za mlade i kako mladi mogu doprinijeti praćenju reformi na tim poljima"** održana je u Mostaru, Bosna i Hercegovina, 25. i 26. marta/ožujka. Cilj aktivnosti bio je osnaživanje mladih da se pridruže tematskim mrežama i stvaraju vlastite, fokusirajući se na vladavinu zakona, osnovna prava, zapošljavanje, socijalnu koheziju i reforme javne uprave. Ova radionica je također pružila priliku mladim organizacijama da steknu, i nakon toga, podijele znanja o postupcima pristupanja EU i ključnim reformama u određenim oblastima.

Novo izdanje **Ljetne škole Politea Zapadni Balkan** (1. do 6. aprila/travnja) održano je u Danilovgradu (Crna Gora), čime je 25 mladih iz regije Zapadnog Balkana i Turske imalo priliku da razumiju strateški pristup reformama, osmišljavanje akcionih planova, metodologija planiranja, kao i implementacije i praćenja. Od mladih se očekivalo da svoja nova stečena znanja podijele s vršnjacima i da nastave rad u svojim zajednicama. Petodnevna predavanja od strane stručnih predavača i moderatora odvijala su se kroz različite teorijske i praktične radionice.

Uloga praćenja i evaluacije u zagovaranju zasnovanom na dokazima na lokalnom nivou bila je tema **Drugog regionalnog treninga za članove Balkanske mreže za lokalnu demokraciju**. Trodnevni događaj održao se od 10. do 12. septembra/rujna u Knjaževcu u Srbiji,

u organizaciji Lokalne agencije za demokratiju centralne i južne Srbije. Više od 30 polaznika iz regiona Zapadnog Balkana pridružilo se treningu u okviru komponente: „Dijeljenje iskustva - širenje tematskog radnog programa mreža“. Program je pokušao okupiti različite alate o strateškoj ulozi praćenja i evaluacije u dijalogu koji se temelji na dokazima na lokalnoj razini.

Cilj je bio poboljšati korisnost, učinkovitost i djelotvornost reformi lokalne politike u regionu Balkana u skladu s pregovaračkim poglavljima 19, 23 i 24. Program obuke osmišljen je tako da obuhvati tematsko područje vladavine zakona, temeljna prava, zapošljavanje i reformu javne uprave, a koji uključuje interaktivna predavanja, studije slučaja, analizu najboljih praksi, diskusije, rad u malim grupama i svakodnevne evaluacije. Učesnici su obučeni da odgovore na praćenje i evaluaciju javnih politika, zagovaranje zasnovano na dokazima na lokalnom nivou, lokalni budžet i politike mladih. Očekuje se da će svi polaznici razviti zajednički metodološki pristup za analizu i usporedbu lokalnih politika u kontekstu procesa europskih integracija.

Politike zapošljavanja i reforme tržišta rada u zemljama Zapadnog Balkana bile su neke od tema obuhvaćenih **Drugom radionicom Regionalne radne grupe mladih** organiziranu u Prištini, na Kosovu 5. i 6. novembra/studenog u okviru projekta Mladi Balkana za Europu. Cilj radionice bio je produbiti zajedničko razumijevanje grupa mladih u procesu pregovora o pridruživanju s posebnim naglaskom na Poglavlje 19: Socijalna politika i zapošljavanje. Stručnjaci iz regije podijelili su svoje znanje vezano za reforme tržišta rada, mogućnosti zapošljavanja, socijalnu koheziju, mobilnosti mladih i još mnogo toga. Mladi su imali priliku sudjelovati u grupnim diskusijama, raspravama, različitim vrstama praktičnih vježbi i na tradicionalnim predavanjima.

U okviru projekta, 7. novembera/studenog, 2019. goine u Europskoj kući u Prištini, Kosovo*, **službeno je promovirana Balkanska mreža za lokalnu demokraciju**. Događaj su otvorili Elbert Krasniqi, predsjednik BNLD-a, Maurizio Camin, izvršni direktor Associazione Trentino con i Balcani, Oriano Otočan, predsjednik ALDA Europe, kao i Stanka Parač Damjanović, voditeljica regionalnog programa SEE ALDA. Više od 70 predstavnika civilnog sektora, lokalnih vlasti i medija okupilo se kako bi sudjelovali u povijesnim trenutcima ključnima za BNLD. Prisutni su Imali priliku čuti o viziji i misiji Mreže, njezinom nastanku i osnivačima.

Balkanska mreža za lokalnu demokraciju je regionalna mreža koju su osnovale Europska udruga za lokalnu demokraciju (ALDA) i 7 agencija lokalne demokracije sa Zapadnog Balkana, a rade na promicanju aktivnog sudjelovanja građana, načelima demokratskog upravljanja, lokalnog razvoja i suradnje između organizacija civilnog društva i lokalne vlasti u regiji Zapadnog Balkana.

Na dan 7. novembra/studenog, 2019. godine, mladi s Balkana okupili su se u Prištini na **Regionalnom tematskom forumu mladih**. Forum se bavio temom **„Mladi u regiji: traženje strateških odgovora kako bi se odgovorilo na izazove demografije i kretanja na tržištu rada“** kako bi se produbio zajedničko razumijevanje procesa pregovora o pristupanju s posebnim naglaskom na Poglavlje 19: Socijalna politika i zapošljavanje.

Glavni cilj foruma bio je uspostaviti mrežu mladih koja će raditi kao mreža mladih studenata i aktivista osnaženih za praćenje reformi povezanih s EU u okviru procesa EU integracija. Mladi su imali priliku otkriti projekt i vrijednost Mreže Mladi Balkana za Europu i razgovarati o budućim modalitetima Mreže kao što su istraživanje, aktivizam i komunikacija. Sudionici su dali svoja mišljenja o tome kako poboljšati platformu, gdje su iznijeti prijedlozi kako bi se platforma učinila prijateljskijom za zajednicu, povećalo povjerenje u civilno društvo i stvorio osjećaj pripadnosti.

Posljednja projektna aktivnost u 2019. godini bila je **Program stažiranja - Mladi Balkana za Europu – Javni poziv za pripravnike** koji će biti realiziran u razdoblju decembar/prosinac 2019. godine – april/travanj 2020. godine. Program nudi jednomjesečno stažiranje za mlade s Balkana u jednoj od organzacija, partnera na projektu. Program stažiranja želi pružiti okvir mladim ljudima u regiji kako bi stekli iskustvo iz prve ruke o funkcioniranju OCD-ova i poslu koji obavljaju, ali i pomoći u pronalaženju i uspostavljanju inovativnih, za mlade prijateljskih oblika i sadržaja komunikacije, što dovodi do povećanog sudjelovanja mladih u civilnim inicijativama, oblikovanju politike i strukturiranom dijalogu.

BRIDGE (Part 2) - BeRlin cultural Intervention - Differences Grow Equal

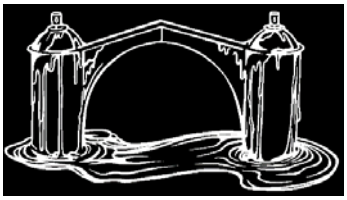

Trajanje projekta: 01/09/2019 – 08/09/2019

Donator: Ambasada Federalne Republike Njemačke u Sarajevu (”Mali fondovi za kulturu”)

Njemačka ambasada
Sarajevo

Aplikant: Agencija za lokalnu demokratiju Mostar (LDA Mostar)

Partner: Street Arts Festival Mostar

Opis: Bridge (Part 2) je nastavak Bridge Concept projekta iz 2018. godine, a njegova misija je realizacija programa kulturne razmjene između njemačkih i umjetnika iz Bosne i Hercegovine putem ulične umjetnosti (street art) i urbane muzike. Ideja je povezivanje Berlina i Mostara kroz realizaciju kulturnih programa i art intervencija u javnim prostorima za vrijeme trajanja 7. Street Arts Festivala Mostar.

Ciljevi:

- Nastavak kontinuiteta u razvoju Bridge Concept-a u Mostaru i doprinos programu Street Arts Festivala Mostar
- Umrežavanje umjetnika i glazbenika iz Berlina i Mostara u svrhu buduće suradnje
- Promocija berlinske street art i elektronske scene
- Osnaživanje umjetničke kulturne urbane umjetničke platforme u Mostaru uz umjetničku podršku Berlina

Aktivnosti u 2019. godini

Projekt se sastojao od dvije aktivnosti koje su provedene u okviru Street Arts Festivala Mostar: slikanje murala i jedan glazbeni događaj.

Prva aktivnost bila je intervencija u javnom prostoru njemačkog street umjetnika Kevina Kandetzki aka Sokar uno koji je naslikao veliki mural na mostarskom Bulevaru, blizu ulaza u Stari grad. Street art kao jedna od najzanimljivijih kreativnih scena koja postoji u Berlinu predstavljena je i kroz ovu aktivnost. Za vrijeme kreiranja murala Sokar uno imao je asistenciju mlade mostarske

umjetnice Medine Deidć, te je taj proces proizveo zanimljivu suradnju profesionalnog muralista i mladog talenta.

Druga aktivnost bila je **izvedba berlinskog DJ-a Niko Schwinda** koji je svoju glazbu puštao na Stil Vor Talent Party u Sparku u Mostaru, te predstavio svoj Stil Vor Talent Label. Schwindu su se pridružili Marina Mimoza & Mili Sefic – DJ-evi iz Mostara, kao i DJ-evi iz Delta Swam Music sa sjedištem u Metkoviću (Hrvatska). Taj je događaj također promovirao suradnju lokalnih i regionalnih DJ-eva i DJ-eva iz Berlina. Niko Schwind također je bio dio manifestacije Artist's Talk gdje je govorio o svojoj karijeri i izazovima s kojim se susreću mnogi mladi umjetnici. Ovaj je projekt pomogao u izgradnji alternativnih umjetničkih platformi u Mostaru, usredotočujući se na javne prostore i stvorivši umjetničku mrežu iz cijelog svijeta. Kontinuitetom u realizaciji projekta BRIDGE ponovno smo povezali Berlin i Mostar kroz umjetnost.

CLINK – Kulturno nasljeđe kao spona različitosti Evrope

Trajanje projekta: 01/01/2019 – 30/06/2020

Donator: Evropska komisija (Evropa za građane) – Cjelina 2: Demokratski angažman i učešće građana

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Aplikant: Agencija lokalne demokratije Mostar (LDA Mostar)

Partneri: LDA Subotica (Subotica / Srbija); Association des Agences de la Democratie Locale (Strasbourg / Francuska); LDA Knjaževac (Knjaževac / Srbija); LDA Prijedor (Prijedor / Bosni i Hercegovina); LDA Sisak (Sisak /Hrvatska); LDA Nikšić (Nikšić / Crna Gora); Omma Studio (Heraklion / Grčka); LDA Zavidovići (Zavidovići / Bosna i Hercegovina); LDA Albanija (Vlora / Albanija)

Cilj: produbiti vezu među ljudima iz 10 zajednica iz 3 EU (CRO, FR, GR) i 4 zemlje izvan EU (BiH, SRB, MN, AL) i kulturnog nasljeđa koje ih okružuje, kao i podići svijest o vezama i mjestu koje njihovo vlastito kulturno nasljeđe zauzima na tapiseriji bogatog i raznovrsnog kulturnog nasljeđa Evrope.

Opis: Kroz planirane aktivnosti okuplja i uključuje u raspravu, forume, razmjene praksi, studijske posjete, umjetničke događaje različite skupine sudionika: kulturne aktere iz državnog i ostalih sektora, poduzetnike, obrtnike, dizajnere, arhitekte, skupine mladih, lokalne vlasti i organizacije civilnog društva.

Aktivnosti slijede dva puta: međunarodne događaje koji okupljaju sve partnere (Caen/Normandija, FR; Knjaževac, SRB; Mostar, BiH) i lokalne događaje u 9 zajednica. Aktivnosti su osmišljene tako da dosegnu 750 izravnih i 100.000 neizravnih sudionika, imaju snažnu europsku dimenziju i rješavaju tri od četiri teme Europske godine kulturne baštine: angažman (praksa približavanja europskoj kulturnoj baštini, povijesti/historiji i zajedničkim vrijednostima ljudi; izravno uključivanje mladih ljudi u dijalog s državnim i ne-državnim kulturnim akterima o politici promicanja i očuvanju kulturne baštine, istraživanju kulturne baštine i stvaranju umjetničke reinterpretacije, angažiranju šire javnosti s tim reinterpretacijama), održivosti (osmišljavanje javnog, industrijskog, vjerskog ili vojnog nasljeđa iz temelja, odgovorni i održivi turizam razvijen oko kulturnog nasljeđa) i inovacije

(obrazovanje i osposobljavanje za tradicionalne obrte kako bi se potaknulo sudjelovanje i društvena inovacija).

Očekivani ishodi: povećavanje interesa za kulturnim nasljeđem s izravnim i neizravnim dionicima, razvijena svijest o politikama Evropske unije o kulturnom nasljeđu i načinima njegove promocije, zaštite i održive upotrebe za socioekonomski razvoj društava, kao i snažnog osjećaja pripadnosti zajedničkom evropskom prostoru.

Aktivnosti u 2019. godini

Prvi međunarodni događaj pod nazivom „Učešće građana u očuvanju kulturnog nasljeđa u njihovim zajednicama“ održan je u Caen-Normandji u Francuskoj 15. i 16. maja/svibnja. Događaj je okupio oko 80 učesnika koji su razmijenili prakse o različitim oblicima kulturnog nasljeđa kao i o njegovom očuvanju, sprečavanju propadanja i promicanju putem metoda podizanja svijesti. Glavna poruka koja je uslijedila kroz sve prezentacije bila je da građani moraju priznati vlastito kulturno nasljeđe prije nego što ono bude prepoznato kao takvo. Međunarodnom događaju prethodio je prvi sastanak projektnih partnera i studijska posjeta udruženju „Fabrique de patrimoines“ gdje su projektni partneri imali priliku vidjeti višenamjenski prostor posvećen obnovi, digitalizaciji i podizanju svijesti o kulturnom nasljeđu Normandije. Ova ekspertiza iz Normandije bila je vrlo dobro prihvaćena i nadahnula je projektne partnere. Sačinjen je I dokument je na temelju zaključaka ovog događaja pod naslovom "Preporuke za učešeće građana u očuvanju i promicanju kulturnog nasljeđa u njihovim zajednicama" .

Tokom ljeta i jeseni 2019. godine, niz Pop-up galerija organizirano je u 6 zemalja od strane 9 partnera. Najmanje dvadeset i pet mladih po zajednici bilo je izravno uključeno u ovu aktivnost, a na tim aktivnostima je učestvovalo više od 500 građana po zajednici. Pop-up galerije bile su izravno prikazivanje lokalnog kulturnog nasljeđa kroz umjetnost prikazano onako kako ga vide mladi umjetnici. To je ujedno bila i popularizacija kulturnog nasljeđa u zajednici.

LDA Mostar organizirala je nekoliko povezanih događanja u okviru ove aktivnosti. Dana 3. septembra/rujna organiziran je **POP-UP Market** na platou Male Tepe u Gradu Mostaru. POP-UP Market je zamišljen kao izložbeno prodajni market okupivši više od 50 mladih umjetnika iz Bosne i Hercegovine koji su izložili svoja umjetnička djela i rukotvorine nadahnute kulturnim nasljeđem svoje zemlje. Program POP-UP Market bio je isprepleten s programom **POP-UP Galerija**, što je bila prilika da više od 100 domaćih i međunarodnih posjetitelja pogleda umjetnine, ali i da postanu aktivni učesnici nastupa mladih umjetnika kroz tradicionalne pjesme, plesove i teatarska djela utemeljena na kulturnom nasljeđu BiH. Događaj je ujedno bio i prilika za posjetioce da uživaju u tradicionalnoj gastronomiji Bosne i Hercegovine s naglaskom na učenje kulture ispijanja kafe i tradiciji pravljenja iste.

POP-UP Marketu i POP-UP Galerijama prethodila je prva samostalna izložba mladog bh. fotografa Nermina Krupića, također inspirisana kulturnim nasljeđem Bosne i Hercegovine, a koja je održana 30. avgusta/kolovoza, 2019. u Black Dog Pub-u u Starom Gradu u Mostaru. Fotografije Nermina Krupića također su prikazane su i u okviru POP-UP Marketa.

Kao produžetak programa POP-UP Galerija, LDA Mostar, u saradnji s Street Arts Festivalom Mostar, ugostila je dva mlada umjetnika koji su u periodu od 1. do 8. septembra/rujna oslikavali **murale inspirisane kulturnim nasljeđem BiH** (mural Alekse Šantića, poznatog mostarskog pjesnika i njegove voljene muze Emine Sefić). Svi ovi događaji zajedno su imali cilj podizanja svijest o kulturnom nasljeđu Bosne i Hercegovine, a ova je tema dobila još više na značaju jer su je predstavili mladi ljudi postavši tako mostom između prošlosti i sadašnjosti koji dajući izvrstan primjer kako očuvati i promovirati bogato kulturno nasljeđe svoje zemlje.

Drugi međunarodni događaj, okupio je projektne partnere u Srbiji 12. i 13. septembra/rujna. U gradu Knjaževcu, koji se nalazi u istočnom dijelu zemlje, imali su priliku istraživati tradicionalne zanate i otkriti inovativne priče.

Dvodnevni događaj započeo je **sastankom projektnog tima** kako bi se razgovaralo o napretku lokalnih aktivnosti i implementaciji POP-UP galerija. Pored toga, organizovan je obilazak Knjaževca za učesnike događaja kako bi se mogli otkriti ovaj grad i njegovo kulturno nasljeđe. **Sajam najbolje prakse** organiziran je u kompleksu Arheo-Etno parka u selu Ravna. Više od 80 državnih i nedržavnih kulturnih aktera posjetilo je sajam i učestvovalo u prezentaciji korištenja tradicionalnih zanatskih radova za ekonomski razvoj.

„Kulturno nasljeđe kao izvor urbane regeneracije: povratak kulture zanatstva“ bila je glavna tema događaja. Događaj je okupio državne i nedržavne kulturne aktere, poduzetnike, zanatlije, mlade dizajnere i organizacije civilnog društva iz 10 različitih zemalja i zajednica kako bi podijelili i razmijenili prakse kreativnog i održivog korištenja kulturnog nasljeđa za društveni i ekonomski razvoj zajednica.

Krajem 2019. godine projektni partneri započeli su s organiziranjem **Foruma u lokalnim zajednicama**. Ovi se događaji organizirani su s ciljem povezivanja mladih i kulturnih aktera (državnih i nedržavnih) kako bi se potaknuo participativni pristup očuvanju i promociji kulturnog nasljeđa. Forumi u zajednicama organizirat će se u 6 zemalja, svih 9 partnerskih zajednica tokom 2020. godine.

IMPACT – Uključivanje je važno! Korištenjem scenskih umjetnosti do kohezije i tolerancije

Trajanje projekta: 01/03/2019 – 01/10/2021

Donator: Europska komisija (Erasmus + KA 2 Strateška partnerstva u području mladih / inovacija)

Aplikant: VidensCenter for Integration – VIFIN (Vejle / Denmark)

Partneri: LDA Mostar (Mostar / Bosna i Hercegovina); LDA Nikšić (Nikšić / Crna Gora); Association of Local Democracy Agencies (ALDA) (Strasbourg / Francuska); Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo Mesto (Novo Mesto / Slovenija); La Piccionaia i Carrara Soc. Coop. (Vicenza / Italija); Coalition of youth organizations SEGA Association (Kavadarci / Sjeverna Makedonija); Udruženje Centar za urbani razvoj (Beograd/Srbija).

Opis projekta:
Osnovna ideja projekta je pružanje mogućnosti za zabavu i socijalnu uključenost izbjeglica na Zapadnom Balkanu korištenjem kazališnih i umjetničkih strategija. Tijekom prve faze, projekt će promicati suradnju i razmjenu najboljih praksi među europskim kazališnim kućama s prethodnim iskustvom u radu s izbjeglicama i balkanskim umjetničkim grupama. Tijekom ove faze razvit će se strategija socijalnog uključivanja. Tijekom druge faze, balkanske umjetničke grupe provodit će gore izrađene strategije kroz umjetničke radionice s izbjeglicama i lokalnim zajednicama Zapadnog Balkana i na kraju će provesti završne izvedbe. Treća faza posvećena je masovnoj komunikacijskoj i diseminacijskoj kampanji objavljivanjem smjernica o tome kako koristiti izvedbene umjetničke strategije za socijalno uključivanje, promotivni video i ankete.

Glavni cilj:
Zbližiti izbjeglice na području Balkana s lokalnim zajednicama poticanjem kohezije i tolerancije. Sudionici će shvatiti da su ljudi jači zajedno i da mogu učiti jedni od drugih.

Specifični ciljevi:
• razmjenjivati najbolje prakse o tome kako koristiti umjetničke strategije za integraciju izbjeglica i kako zbližiti izbjeglice s lokalnim zajednicama;
• razviti novu strategiju i metodologiju socijalnog uključivanja;
• omogućiti interkulturalne sastanke pokazujući da je raznolikost obogaćivanje;

• sprječavanje i borba protiv predrasuda i stereotipa;
• poticati osobni razvoj i socijalnu uključenost;
• pokazati da kazalište i druge vrste izvedbenih umjetnosti mogu oblikovati metodologiju za prevladavanje jaza između izbjeglica i lokalnih građana i njihovo približavanje;
• osigurati formalno i neformalno obrazovanje o kazalištu, migracijama itd .;
• promicati kazalište kao inicijativu za samopomoć.

Aktivnosti u 2019. godini

Projekt je započeo **Prvim sastankom partnera** u Novom Mestu, Slovenija (9. i 11. aprila/travnja), čiji je domaćin bio projektni partner Drustvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo Mesto.

Projektni tim imao je **Drugi transnacionalni sastanak** u Vicenzi, u Italiji, od 24. do 26. jula/srpnja a domaćin sastanka bila je organizacija partner, La Piccionaia - Centar za teatarsku produkciju. Sastanak je obuhvatio standardne tačke koordinacije, a projektni partneri razgovarali su o budućim lokalnim aktivnostima i stvaranju zajedničke metodologije. Koordinacija nije bila jedini zadatak projektnog tima. Partneri su učestvovali u nekoliko sesija **pedagoške radionice** koja je ujedinila umjetnike iz svih uključenih zajednica. Sesije su bile korisne jer su partneri mogli iskusiti različite umjetničke i kreativne prakse koje se mogu koristiti za podsticanje inkluzije i mogu se prilagoditi lokalnim aktivnostima.

Krajem 2019. godine LDA Mostar započela je provoditi **lokalne pedagoške radionice** u saradnji s MTM - Mostarskim teatrom mladih koristeći teatarske alate. Korisnici radionica bile su raseljene osobe i migranti koji trenutno borave u izbjegličkom Centru Salakovac u blizini Grada Mostara.

Radionice će biti nastavljene 2020. godine i okrunjene finalnom teatarskom predstavom pred širom publikom.

SPRAY – Mladi regeneriraju prostor kroz umjetnost

Trajanje projekta: 01/04/2019 – 31/12/2019

Donator: Europska komisija (Erasmus + KA1 – Mobilnost u svrhu učenja za pojedince, Mobilnost mladih)

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Aplikant: Općina Bassano del Grappa

Partneri: Europska asocijacija za lokalnu demokratiju – ALDA (Francuska); House of National Minorities (Češka Republika); Pargauja Municipality (Latvija); Agencija lokalne demokratije Mostar (Bosna i Hercegovina); Association for Developing Voluntary Work Novo mesto (Slovenija); Kitev (DE); Clube Intercultural Europeu (Portugal); Coalition of youth organizations SEGA (Sjeverna Makedonija); Fondacija Centar za demokratiju (Srbija); Invictus Project (Irska).

Opis projekta: Prijedlogom se nastoje okrenuti sporadični eksperimenti (npr. nekoliko gradova u bivšim komunističkim zemljama koji su u okviru izoliranih projekata, bez ikakvih koncepata i ciljanja na zajednicu, oslikavali blokove visokih zgrada) u inicijative "odozdo prema gore" koje pokreću mladi u zajedničkom procesu stvaranja s ciljem urbane i društvene održivosti pojedinih gradskih četvrti. Drugim riječima, SPRAY vjeruje u mogućnost pomirenja ulične umjetnosti i urbane i društvene regeneracije kroz osnaživanje mladih na europskoj razini da djeluju kao multiplikatori održivosti u vlastitim zajednicama.
SPRAY odgovara na potrebu regeneracije degradiranih četvrti u urbanim i društvenim uvjetima, koristeći umjetnost i, posebno, street art. Štoviše, SPRAY osnažuje mlade građane da preuzmu obnovu vlastitog grada kroz pristup odozdo prema gore, mijenjajući perspektivu koja povezuje grafite s vandalizmom i unakažavanjem javnih prostora.

Kapitaliziranjem iskustava, tehnika i znanja na europskoj razini, projekt ima za cilj testiranje međusobne povezanosti suvremene umjetnosti i društvene kompleksnosti degradiranih četvrti gradova kako bi ih se transformiralo u održive urbane hub-ove. Razlog za takav prijedlog je da urbana regeneracija koja se provodi kroz umjetničko i kulturno sudjelovanje građana može pokrenuti pozitivan krug lokalnih identiteta i ponovno otkrivanje javnih prostora.

Specifični ciljevi:

- Istraživanje i razumijevanje ulične umjetnosti kao oblika umjetnosti
- Doprinos urbanoj i socijalnoj obnovi predgrađa
- Jačanje građanske pripadnosti i odgovornosti među mladim građanima prema životu perifernih urbanih prostora
- Pružanje prilike za učenje tehnika ulične umjetnosti kako bi se započela umjetnička karijera mladih
- Poticanje interkulturalnih kompetencija, poštivanje različitosti i vrijednosti EU-a
- Pokrenuti aktivno i odgovorno sudjelovanje lokalnih zajednica u pitanjima urbane i socijalne regeneracije.

Aktivnosti u 2019. godini

Projekt je započeo objavljivanjem **javnog poziva za učesnike** koji je pripremila svaka partnerska organizacija - tražeći vođu grupe kao i mlade umjetnike koji su voljni učestvovati u razmjeni mladih, što je I suštinska aktivnost projekta.

Izabrani vođe grupa, iskusni umjetnici ili omladinski radnici u bliskom doticaju s umjetnosti, pozvani su da učestvuju u **Unaprijed planiranoj posjeti - prvom sastanku** u Bassano del Grappa, Italija održanom od 26. do 28. maja/svibnja, a koji je definirao dobro strukturiranu agendu aktivnosti koja će se održati za vrijeme razmjene mladih i procijeniti izvodljivost I modalitete aktivnosti Wall Experience.

Nakon što su mladi umjetnici odabrani u skladu s procedurom javnog poziva za učesnike, LDA Mostar je 5. septembra/rujna organizirala **lokalnu info sesiju** za učesnike i obavijestila kandidate o svim detaljima razmjene mladih.

Grad Bassano del Grappa u Italiji od 14. do 20. oktobra/listopada ugostio je mlade iz 10 evropskih zemalja (5 mladih predstavljalo je svaku partnersku organizaciju) u sklopu **aktivnosti razmjene mladih**. Tokom razmjene imali su priliku naučiti koristiti umjetnost kao oruđe za rješavanje različitih društvenih pitanja, kao i o uličnoj umjetnosti kao društvenom fenomenu u revitalizaciji prostora. Jedan od glavnih zadataka svake skupine mladih umjetnika bio je osmisliti i naslikati skicu murala na platnu koji će zapravo biti nacrt pravog murala. Završna aktivnost razmjene bila je zajedničko slikanje murala na jednoj od javnih institucija grada što će oživjeti prostor u zajednici.

Posljednja aktivnost projekta bila je takozvana **„GRAFTernoon“,** kreativna radionica otvorena za javnost na kojoj će učesnici razmjene mladih pokazati umjetnička djela nastala u Italiji. LDA Mostar u saradnji s Street Arts Festivalom Mostar omogućio je prikazivanje u lokalnoj zajednici platna 'Birth' koji su kreirali mladi umjetnici iz Mostara, učesnici razmjene mladih u Bassanu del Grappa. Platno je izloženo široj publici za vrijeme **fotografske izložbe murala** Street Art Festival Mostar koja je otvorena od 29. novembra/studenog do 9. decembra/prosinca. U ovom periodu veliki broj ljudi imao je priliku posjetiti izložbu.

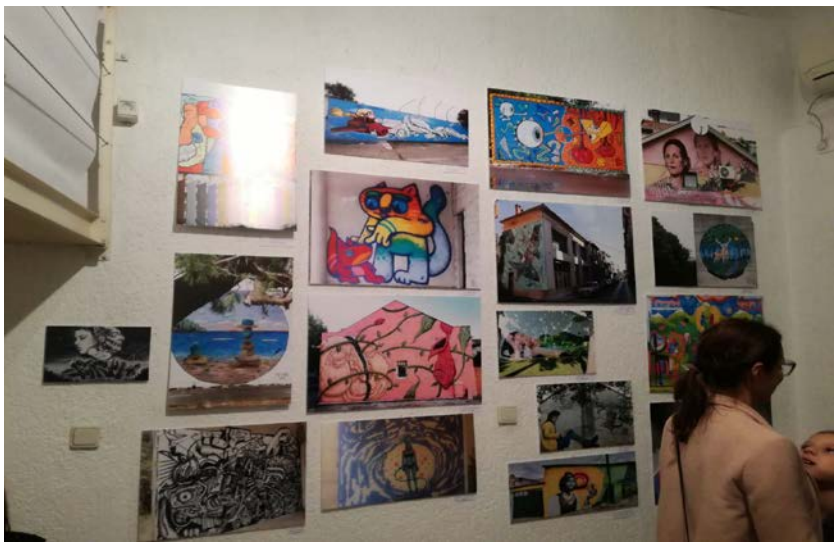

Podrška jačanju kapaciteta lokalnih vlasti i podrška privredne promocije tri grada u BiH u sektoru obnovljivih izvora energije, upravljanju šumskim bogatstvima i promociji mikro i malih preduzeća

Trajanje projekta: 11/04/2019 – 31/05/2020

Donator: Autonomna pokrajina Trento (Program saradnje između zajednica Trentino-Balkan 2018-2020)

Aplikant: Udruženje Trentino con i Balcani Onlus

Partner lider: Udruženje Progetto Prijedor
Partneri: Gradske administracije i Agencije lokalne demokratije Prijedor, Mostar i Zavidovići; Grad Trento; Civilna zaštita Trentina; Konzorcijum za zaštitu životne sredine; Ministarstvo za zaštitu životne sredine Federacije BiH i Republike Srpske ; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Federacije BiH i Republike Srpske.

Opći cilj: Promovisati u tri gore navedene lokalne zajednice u Bosni i Hercegovini razmjenu iskustava i širenje primjera dobrih praksi koje se odnose na: održivi razvoj; lokalni socio-ekonomski razvoj; mogućnosti iznalaženja načina za ostanak mladih u svojim lokalnim zajednicama; participaciju i dijalog između organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti; globalno građanstvo.

Specifični ciljevi:

- Jačanje kapaciteta lokalnih javnih ustanova, nadležnih ministarstava i ustanova civilne zaštite u Bosni i Hercegovini u planiranju i upravljanju javnim inicijativama koje se odnose na ublažavanje posljedica klimatskih promjena, zaštiti životne sredine, kao i prevenciji eventualnih prirodnih katastrofa, upravljanju prirodnim resursima i korištenju obnovljivih izvora energije
- Jačanje instrumenata za jačanje i podršku modelu mikro i malih preduzeća, kao i zadrugarstava odnosno udruženog preduzetništva
- Omogućiti jačanje saradnje između civilnog društva i ustanova javne administracije u promociji modela lokalnog održivog razvoja

Aktivnosti u 2019. godini

Projekt je započeo **prvim sastankom partnera** koji je održan u Mostaru, Bosna i Hercegovina, 30. januara/siječnja. Tokom sastanka partneri su definirali postupke implementacije za sljedeće projektne aktivnosti fokusirajući se na prvu - odabir lokalnih promotera na terenu, pojedinaca koji će biti zaduženi za skeniranje situacije i prikupljanje podataka na jednom konkretnom lokalnom području s fokusom na zaštitu okoliša.

Nakon postupka odabira putem javnog poziva, od 27. do 31. maja/svibnja u Mostaru je organizirana **prva obuka za izgradnju kapaciteta** pod nazivom **„Participativno planiranje“**, koja je okupila lokalne promotore iz Mostara, Prijedora i Zavidovića, kao i predstavnike lokalnih vlasti.

Drugi sastanak partnera koji je održan u Mostaru 26. juna/listopada bio je prilika za otkrivanje specifičnog lokalnog teritorija na kojem će se provoditi istraga na temelju participativnog planiranja. U saradnji s Gradom Mostarom i njegovim Odjelom za privredu detektiran je lokalni teritorij, a istraživanje je provedeno tokom juna/lipnja i jula/srpnja, 2019. godine. Cilj teritorijalne analize bio je stvaranje pilot projekta za lokalnu zajednicu koji bi poboljšao situaciju u aspekt zaštite okoliša.

Posljednja aktivnost u 2019. godini bila je **drugi trening za izgradnju kapaciteta „Seminar o pokrivanju zemljišta“** i **treći sastanak partnera** koji je održan u Zavidovićima od 26. do 29. novembra/studenog. Obuka je bila uvod u program Corina Land Cover namijenjen osobama zaposlenima u javnim institucijama, a vezan je za urbanizam, agronomiju, ekologiju, gospodarenje otpadom, vode, šume i srodna područja.

Ambasadori za neformalno obrazovanje mladih

Trajanje projekta: 01/11/2019 – 31/10/2021

Donator: Erasmus+ (KA2 – Suradnja za inovacije i razmjenu dobrih praksi – Izgradnja kapaciteta u području mladih)

Aplikant: Agencija lokalne demokratije Mostar (LDA Mostar)

Partneri: Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto (Novo mesto / Slovenija); The Future Now Association (Sofija / Bugarska); Kosovo Center of Diplomacy (Priština / Kosovo*); United Societies of Balkans (Thessaloniki / Grčka); Youth 4 Society (Tirana / Albanija); Center for Intercultural Dialogue (Kumanovo / Sjeverna Makedonija); Asocijacija za demokratski prosperitet – ZID (ADP-ZID) (Podgorica / Crna Gora); NGO IUVENTA (Šabac / Srbija); Turk Girisim ve Is Dunyasi Konfederasyonu (Istanbul / Turska); TDM 2000 (Cagliari / Italija).

Opći cilj:
Projekt ima za cilj promovirati učešće u aktivnostima neformalnog obrazovanja i promovirati važnost potvrđivanja i priznavanja kompetencija stečenih izvan formalnog obrazovnog okruženja koristeći inovativnu metodologiju.

Projektom se želi uzeti u obzir ono što je do sada učinjeno na ovom području, istraživanjem najboljih praksi i uspješnih priča i pripremiti se za rad na terenu kako bi se ojačala važnost neformalnog učenja.

Specifični ciljevi:
- Istražiti, prikupiti, analizirati i proširiti najbolje postojeće prakse i politike vezane za potvrđivanje i priznavanje neformalnog obrazovanja kao i uspješne priče mladih ljudi koji dolaze iz 11 zemalja uključenih u ovaj projekt
- Obučiti 22 ”mlada ambasadora” kako bi promovirali ulogu neformalnog obrazovanja u razvoju i kompetencijama počevši od stvarnih iskustava na terenu, uspješnih priča i usmjerenih metoda

- Kreirati mrežu ”mladih ambasadora” neformalnog obrazovanja kao baze za održivi rad na terenu u svrhu promocije neformalnog obrazovanja, stvaranja platforme za razmjenu priča, izazova, ideja i najboljih praksi
- Kreiranje kompletne metodologije za koncept ”Ambasadori za neformalno obrazovanje mladih”, koja uključuje tome posvećen priručnik, katalog uspješnih priča, online i offline alate i metode za provođenje namjenski kreiranih radionica
- Razviti set preporuka u svrhu provedbe stvaranja novih politika za potvrdu i priznanje kompetencija potrebnih izvan formalnog obrazovnog okruženja, uključujući pri tome javne institucije, privatni sektor i civilno društvo

Opis: Projekt se temelji na neformalnom obrazovanju i radi na razvijanju nove metodologije ”Ambasadora za neformalno obrazovanje mladih”, obučenih mladih koji se mogu služiti peer-to-peer pristupom pružajući svoje iskustvo kako bi nadahnuli druge mlade ljude i relevantne dionike ka višem vrednovanju i boljem korištenju NFL iskustva.

Aktivnosti u 2019. godini

Budući da je projekat započeo pred sam kraj 2019. godine, projektni partneri imali su samo vremena započeti s pripremnim aktivnostima za prvi sastanak koji bi se trebao održati u Kumanovu, Sjeverna Makedonija, od 15. do 17. januara/siječnja, 2020. godine.

Monumental 9

Trajanje projekta: 24/10/2019 – 24/07/2020 (9 mjeseci)

Donator: RCC – Regional Cooperation Council ("Support to the implementation of the RCC Triple-P Tourism in SEE: Promotion, Policy, and Pilots Grants Work Programme")

Aplikant: Agencija za lokalnu demokratiju Nikšić (Crna Gora)

Partneri: LDA Mostar (Bosna i Hercegovina); LDA Prijedor (Bosna i Hercegovina); LDA Zavidovići (Bosna i Hercegovina); LDA Subotica (Srbija); LDA Knjaževac (Srbija); LDA Kosovo (*Kosovo); ALDA Skoplje (Sjeverna Makedonija)

Opis projekta: Temeljne aktivnosti predložene akcije imaju za cilj stvaranje preduvjeta za razvoj novog turističkog proizvoda za povećanje zaposlenosti mladih i povećanja broja aktivnosti koje stvaraju prihode kroz uključivanje mikro-lokaliteta, mladih greetera i kreativnih pisaca (i / ili vloggera) u program regionalne suradnje. Izgradnja kapaciteta za LDA greetere i vloggere, vježba razvoja vještina profesionalnih vodiča, terenski posjeti i učenje primjenom pristupa, namijenjeni su da doprinesu općem cilju s posebnim fokusom na aktivnosti namijenjene uključivanju mladih iz lokalnih zajednica u regionalni program međukulturalne razmjene kako bi zajedno radili na razvoju novog turističkog proizvoda.

Opći cilj: Pomoći u stvaranju preduvjeta za razvoj novih turističkih proizvoda radi povećanja zaposlenosti mladih i aktivnosti koje stvaraju prihode kroz uključivanje mikro-lokaliteta, te mladih greetera i vloggera u program regionalne suradnje

Specifični ciljevi:

- razviti inovativne promotivne akcije prilagođene mladima kako bi se osigurala orijentacija i promidžba narativa o devet veličanstvenih spomenika iz Drugog svjetskog rata;
- stvoriti internetsku platformu prilagođenu mladima za predstavljanje mjesta, lokacija i baštine

- razviti regionalni pilot program međukulturalne razmjene mladih, uključujući istraživanje, pripovijedanje priča, digitalizaciju novog kulturno-turističkog proizvoda: Monumental 9;
- pomoći u povećanju atraktivnosti za turistički razvoj i aktivnosti donošenja prihoda na mikro lokalitetima;

Aktivnosti u 2019. godini

Projekt je zvanično započeo **prvim sastankom partnera** u Prištini, Kosovo* 5. novembra/studenog. Pred kraj 2019. godine objavljen je i **javni poziv za eksperte**, kojim se traže profesionalni treneri za predstojeći trening za mlade vloggere i greetere koji bi se trebao održati u Prijedoru, Bosna i Hercegovina, u februaru/veljači 2020. godine.

Posljednja aktivnost i drugi javni poziv otvoren u 2019. godini bio je **javni poziv za podnošenje prijedloga za dizajn i razvoj web platforme projekta**.

STAR – STreet ARt

Trajanje projekta: 01/11/2019 – 31/10/2021

Donator: Evropska komisija (Evropa za građane – Mreža gradova)

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Aplikant: Općina Arcugnano (Italija)

Partneri: Vijeće župe Beato – Lisabon (Portugal); Odjel za kulturu, mlade i sport Općine Peć (*Kosovo); Zaklada Street Art muzej – Amsterdam (Nizozemska); Općina Trebnje (Slovenija); Općina Pargaujas (Latvija); Općina Vlora (Albanija); Općina Mioveni (Rumunjska); Udruženje Europska agencija za projekte i upravljanje – Prag (Češka Republika); Općina Bydgoszcz (Poljska); Grad Mostar (Bosna i Hercegovina); kitev – Kultura u kuli – Oberhausen (Njemačka); Grad Zaječar (Srbija); Općina Reggio Emilia (Italija); ALDA (Francuska)

NAPOMENA: Agencija lokalne demokratije Mostar saradnik Gradu Mostaru na projektu

Opis: U posljednjim godinama, porast migracijskih tokova učinio je Europu multikulturalnom i multietničkom. Kao posljedica toga, gradovi su promijenili svoju urbanizaciju i profil, predgrađa su povećala generiranje fragmentacije i marginalizacije. Nadalje, krizna situacija proteklih godina (npr. financijska kriza 2008. godine ili izbjeglička kriza) pogoršava ovu urbanu raslojenost i protivljenje između područja, proizvodeći stigmatizaciju i socijalno-prostornu isključenost. Projekt ima namjeru stvoriti mrežu gradova sa zajedničkom strategijom za promicanje socijalne uključenosti i smanjenje marginalizacije rehabilitacijom zanemarenih i napuštenih područja europskih gradova kroz uličnu umjetnost. U projektu sudjeluju sudionici iz 14 zemalja: Albanije, Bosne i Hercegovine, Češke, Francuske, Italije, *Kosova, Latvije, Portugala, Poljske, Rumunjske, Srbije, Slovenije, Njemačke i Nizozemske.

Ciljevi:

- obnavljanje zanemarenih i napuštenih područja europskih gradova, koristeći se snagom ulične umjetnosti u zajednici kako bi se stvorio lokalni identitet, socijalna uključenost i aktivno građanstvo;
- izgradnja snažne mreže gradova, posvećenih razmjeni pozitivnih rezultata korištenja ulične umjetnosti kao načina uključivanja zajednica i obnove javnih prostora, stvarajući multiplikativni učinak.

OSTALE AKTIVNOSTI U 2019. GODINI

BNLD – Formalno registrovana Balkanska mreža za lokalnu demokratiju

LDA Mostar jedna je od osnivača regionalne mreže - Balkanska mreže za lokalnu demokratiju, formalno registrovane 2019. godine u Skoplju, Sjeverna Makedonija. Delegat LDA Mostar, Dženana Dedić jedna je od članova Upravnog odbora Mreže. Prvi sastanak Upravnog odbora održan je u Knjaževcu, Srbija, 10. i 11. septembra/rujna, 2019. godine, dok je drugi sastanak održan u Prištini, Kosovo*, 6. novembra/studenog, dan prije nego što je u Prištini održana javna inauguracija BNLD-a.

Formalno registrovana Mreža za izgradnju mira

U 2019. godini Mreža za izgradnju mira formalno je registrovana. Od tada su održana dva sastanka Upravnog odbora. Delegat LDA Mostar Dženana Dedić jedna je od članova Upravnog odbora. U Sarajevu je 15. i 16. novembra/studenog održana prva Skupština Mreže. Mreža za izgradnju mira uspostavljena je u februaru/veljači 2010. godine kao neformalna mreža i trenutno okuplja 150 nevladinih organizacija i organizacija civilnog društva i 20 obrazovnih ustanova legalno registriranih u Bosni i Hercegovini.

UNESCO – Strategija upravaljanja Starim gradom u Mostaru

Predstavnica LDA Mostar pozvana je da učestvuje na radionici za izradu Strategije upravljanja Starim gradom u Mostaru koja se održala 13. maja/svibnja u mostarskoj Gradskoj vijećnici. Spomenuta radionica provedena je u okviru UNESCO projekta, finansiranog od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma. Program radionice predstavio je UNESCO-ov pristup održivom turizmu i svjetskom nasljeđu, rezultate procjene turističkih potreba i savjetovanja sa zainteresiranim stranama, a polaznici radionice pokušali su stvoriti viziju održivog turizma u Mostaru, razviti strategiju održivog turizma i utvrditi strateške prioritete i akcioni plan.

Evropska prijestolnica kulture 2024 – Kandidatura Grada Mostara

Predstavnice LDA Mostar, zajedno s predstavnicima ostalih organizacija civilnog društva i zainteresovanih strana učestvovale su tokom 2019. godine u konzultacijama za izradu aplikacije za Evropsku prijestolnicu kulture 2024. za kandidaturu Grada Mostara.

Green Design Centar Mostar

Predstavnice LDA Mostar sudjelovale su u drugom krugu radionica za zainteresirane strane „Mapiranje socio-kulturnih i ekonomskih utjecaja Green Design Centra u Mostaru“ (18. februara/veljače). To je bilo nastavak radionice zainteresovanih strana iz 2018. godine na temu „Društveni uticaj i kružna ekonomija u izgrađenoj okolini“ (15.-16. novembra/studenog) koja je organizovana kako bi se testirala metodologija društvenog utjecaja za kružne građevine fokusirajući se na predloženi Green Design Center. Green Design Centre (GDC) Mostar zamišljen je kao lokacija koja će biti počivati na principima kružnih građevina. To je također mjesto za razvoj novih reverzibilnih koncepata s lokalnom industrijom. Centar će biti otvoren za javnost i imat će obrazovnu svrhu. Kao takav, bit će dio novog inovacijskog parka u Mostaru, gdje će se integrirati različiti aspekti održivog življenja, poput urbane poljoprivrede, vjetrenjača, otvorenih radnih mjesta za djecu s invaliditetom i otvorenih izlaganja s izložbenim konceptima održivosti.

Info dani "Od ideje do realizaciji – programi Evropske unije"

EU Info Centar u Bosni i Hercegovini u periodu od 19. do 24. jula/srpnja organizirao je Info dane "Od ideje do realizacije - programi Evropske unije", predstavljajući programe Kreativna Evropa, Evropa za građane i Horizon 2020. U sklopu panel diskusija na svakom događaju, korisnici programa i predstavnici programa imali su priliku razmijeniti dobre prakse sa učesnicima događaja. U okviru panel diskusija na Info danu održanom u tri grada - Banja Luci, Mostaru i Sarajevu, predstavnice LDA Mostar imale su priliku predstaviti project CLINK (od ideje do realizacije) i podijeliti svoja iskustva vezana za program Evropa za građane. Info dani realizirani su u saradnji s Desk Creative Europe BiH, kao i sa Ministarstvom civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

ALF – Aktivnosti Fondacije Anna Lindh

Deseti sastanak Mreže ALF-a BiH, u organizaciji Omladinskog resursnog centra Tuzla - ORC Tuzla, održan je u Tuzli od 11. do 13. oktobra/listopada uz učešće predstavnice LDA Mostar. Na sastanku je prvenstveno rezimirano ono što je učinjeno u proteklih deset godina postojanja ALF BiH. Učesnici sastanka su imali priliku razmijeniti iskustva i informacije o narednom periodu vezanom za rad ALF Mreže u BiH kao i razgovarati o aktuelnim problemima u bh. društvu, ulozi ALF-a u interkulturalnoj saradnji u euro-mediteranskom regionu, mehanizmima djelovanje nevladinog sektora prema upravljačkim strukturama, fondovima i prekograničnoj saradnji.

Predstavnica LDA Mostar sudjelovala je i na Regionalnom treningu za trenere o interkulturalnom obrazovanju građanstva na euro-mediteranskom području koji je održan u Nikoziji, na Kipru, u organizaciji Fondacije Anna Lindh EUROMED. Trening je upućen edukatorima o sektoru formalnog i neformalnog obrazovanja. Trideset sudionika iz Evropske unije i Sredozemlja sudjelovalo je na treningu od 25. do 30. novembra/studenog dobivši zaslužene certifikate.

Sastanak s Grupom za refleksiju o pitanjima Grada Mostara Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope

Predstavnica LDA Mostar učestvovala je 27. novembra/studenog na sastanku koji je organizovala Grupa za refleksiju o Mostaru, a koju je formirao Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope. Sastanak je bio dio pripremne misije Kongresa za Bosnu i Hercegovinu s obzirom na lokalne izbore koji su planirani za oktobar/listopad 2020. Učesnici sastanka, uglavnom predstavnici političkih stranaka i nevladinog sektora, imali su priliku poslušati prezentaciju stručnjaka Kongresa dr.sc. Marcina Gerwina na temu „Izgradnja demokratskog učešća u gradu Mostaru“ - inovativne lokalne inicijative o učešću građana za predstavnike političkih stranaka i nevladinih organizacija. Sastanak je nastavljen razmjenom mišljenja s predstavnicima političkih stranaka i građanskog društva o pitanju Mostara.

Vidljivost aktivnosti LDA Mostar

VRSTA MEDIJA	BROJ PRATITELJA
FB stranica @ldamostar	957
FB starnica @infopointmostar	1204
FB Page @izborisezamostar	261
Instagram profil @ldamostar	558
YouTube profil LDA Mostar	5
Web platforma https://ldamostar.org/	**br. posjeta:** 78.129

Agencija lokalne demokratije Mostar, putem službenih kanala komunikacije, redovno i bez iznimke, diseminira i promovira informacije o aktivnostima u okviru projekata koje implementira, kao i informacije o aktivnostima u kojima sudjeluje. LDA Mostar pravovremeno obaviještava lokalne i regionalne medije o ključnim projektnim aktivnostima i događajima koje organizira, što mediji redovno poprate i izvijeste. LDA Mostar, putem svojih profila na socijalnim mrežama, kao i putem svoje web stranice, također objavljuje informacije koje se tiču aktivnosti njenih partnera, kao i vijesti koje su relevantne u širem kontekstu projekata i lokalne zajednice, a u skladu su s prioritenim područjima LDA Mostar.

LDA Mostar posebnu pažnju poklanja mladima kroz svoju Facebook stranicu "Info Point Mostar", koja svakodnevno donosi nove i relevantne sadržaje vezane uz obrazovanje, stipendije, programe Europske unije, programe mobilnosti mladih, volontiranje i aktivizam, tečajeve, radionice, studentski smještaj, slobodna radna mjesta, kao i sve druge informacije lokalnog i regionalnog karaktera, a kojei su relevantne za mlade. "Info Point Mostar", nastao je u okviru EU projekta „Regionalna platforma za učešće i dijalog mladih Balkana“, a koji je implementiran od 2015. – 2018. godine na području osam lokalnih zajednica Zapadnog Balkana, a čije je aktivnosti na području Grada Mostara u svojstvu partnera implementirala LDA Mostar. Od početka 2019. godine, "Info Point Mostar" nastavila je svoje djelovanje izvan granica projekta, i dalje u okviru rada LDA Mostar.

LDA Mostar jedna je od administratora Facebook stranice "Izbori se za Mostar", kreirane u sklopu istoimene inicijative koju su pokrenuli mladi Mostara za vrijeme Lokalnih izbora u BiH 2016., kada je građanima Grada Mostara ponovno bilo uskraćeno pravo glasanja na lokalnim izborima. FB stranica "Izbori se za Mostar" donosi informacije o aktivnostima ove inicijative koje trenutno provodi koalicija "Izbori se za Mostar" formirana od tri nevladine organizacije: LDA Mostar, Vijeće Mladih Grada Mostara i OKC Abrašević. Spomenuta FB stranica također donosi pozitivne vijesti koje se tiču mladih Grada Mostara kao i vijesti političkog karaktera vezane za Grad Mostar. Ideja za inicijativu "Izbori se za Mostar je proistekla na sastanku Lokalne savjetodavne skupine mladih Mostara, kreirane kao mehanizam za participaciju mladih u okviru EU projekta „Regionalna platforma za učešće i dijalog mladih Balkana“

Finansijski pregled

Ukupna sredstva za period 2004-2019

Rd.Br.	Godina	€ TOTAL CHASHFLOW (Series2)	€ FUNDS PROVIDED BY LDA Mostar (Series3)	% LDA Mostar
1.	2004	**11,870.00**	**0.00**	**0.00%**
2.	2005	**66,489.14**	**0.00**	**0.00%**
3.	2006	**44,636.99**	**0.00**	**0.00%**
4.	2007	**38,370.31**	**3,579.10**	**9.33%**
5.	2008	**79,519.11**	**46,467.72**	**58.44%**
6.	2009	**53,655.05**	**45,898.29**	**85.54%**
7.	2010	**77,920.97**	**58,859.66**	**75.54%**
8.	2011	**86,336.20**	**53,873.00**	**62.40%**
9.	2012	**123,312.92**	**79,236.92**	**64.26%**
10.	2013	**83,171.09**	**63,323.09**	**76.14%**
11.	2014	**46,658.10**	**28,851.97**	**61.84%**
12.	2015	**68,549.76**	**63,049.76**	**91.98%**
13.	2016	**93,818.41**	**82,041.26**	**87.45%**
14.	2017	**75,212.66**	**47,474.66**	**63.12%**
15.	2018	**166,701.10**	**149,889.87**	**89.92%**
16.	2019	**126,920.97**	**81,261.74**	**64.03%**
	TOTAL	**1,243,142.78**	**803,898.99**	
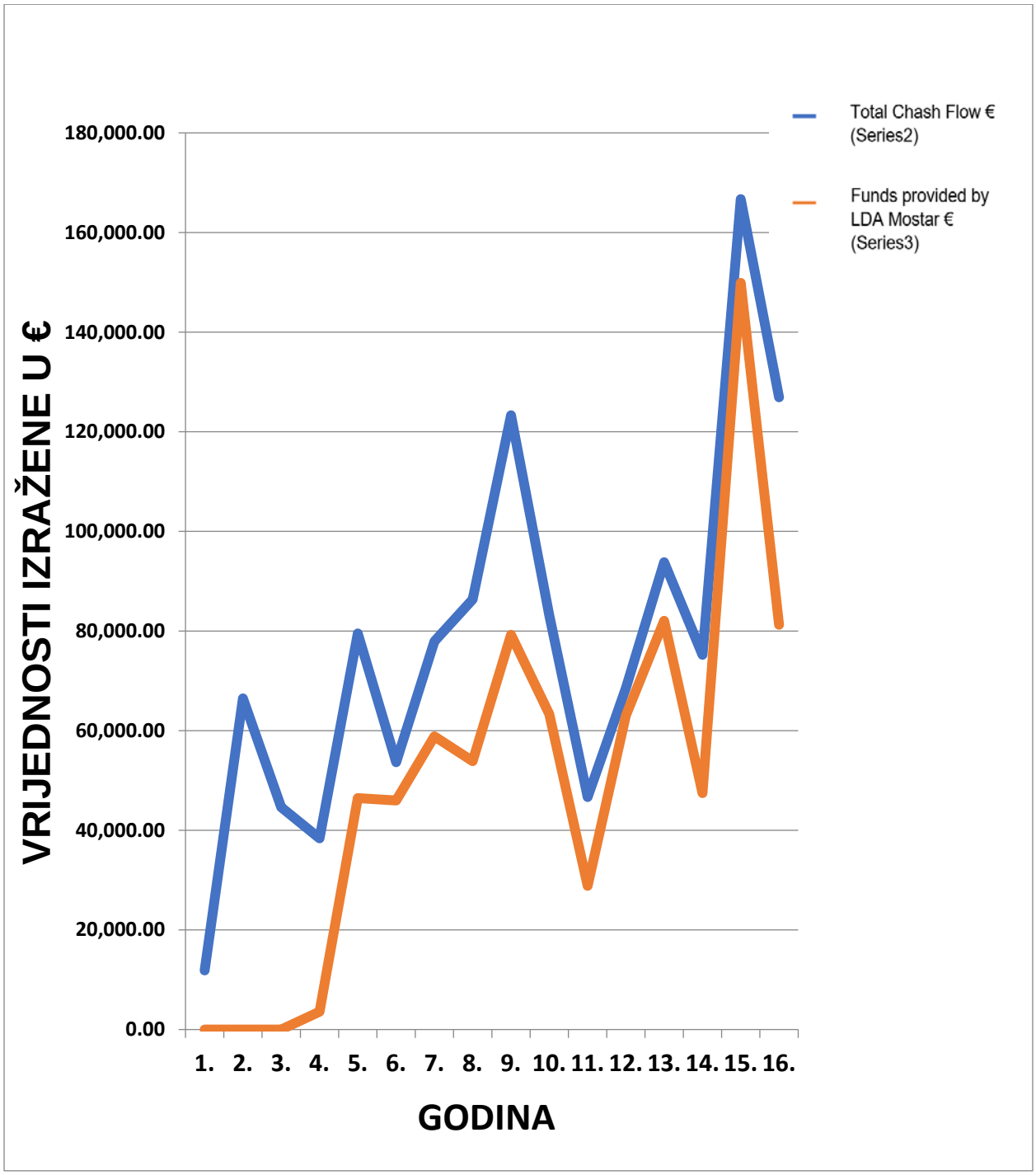
Grafički prikaz prikupljanja sredstava za period 2004-2019